

Rozhodnutí lidového soudu v Kyjově ze dne 4. 11. 1955, sp. zn. 1 T 181/55

Číslo:

Právní věta:

Pro posouzení otázky, je-li obviněný kulakem, nutno přihlížet nejen k jeho třídnímu původu, nýbrž především k jeho ekonomické pozici na vesnici.

Soud: Lidový soud v Kyjově

Datum rozhodnutí: 04.11.1955

Spisová značka: 1 T 181/55

Číslo rozhodnutí: 35

Číslo sešitu:

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla:

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Obviněný pochází z rodiny drobného rolníka a dělníka. Jeho otec pracoval jako dělník v cukrovaru a kromě toho obdělával asi 4 ha půdy. Obviněný po absolvování obchodní školy pracoval nějaký čas jako skladník. Po návratu z vojenské služby začal pracovat při hospodářství svých rodičů a mimo to vypomáhal u různých obchodních firem. V roce 1922 se oženil a převzal hospodářství po rodičích. Jeho manželka dostala asi 2 ha pozemků, které pak se svými pozemky také obhospodařoval. Postupem času obviněný k těmto pozemkům přikupoval další půdu a v roce 1932 si zřídil též obchod se smíšeným zbožím, který vedl zároveň se svým hospodářstvím. V hospodářství se specialisoval zejména na chov dobytka a mě užitkové výstavní kusy, které předváděl na aukčních trzích. Měl ve stáji v té době osm až deset kusů hovězího dobytka a až devět kusů vepřového dobytka. V té době byl také zvolen do obecního zastupitelstva a přes dvacet let pak zastával funkci radního. Obviněný sám se věnoval zejména obchodu a na svém hospodářství používal námezdních pracovních sil. Obdělával totiž dohromady 8,93 ha orné půdy. Až do roku 1948 plnil své dodávkové povinnosti dobře a do té doby měl také dostatek chovného, velmi dobrého dobytka. V roce 1949 byl však převzat jeho obchod lidovým družstvem a později zrušen. Za první republiky měl na hospodářství stále zaměstnaného čeledína. Když si otevřel v roce 1932 obchod, postavil si poschodový dům s dobře vybavenými stájemi. Ačkoli po zrušení obchodu se zabýval jen hospodářstvím na zemědělské usedlosti, začalo toto nápadně upadat. Následkem toho obviněný nejen neplnil dodávkové povinnosti, ale neměl ani plánovaný zástav dobytka, třebaže - jak již uvedeno - měl před tím dobytek výstavní. V posledních letech se pak dodávková morálka obviněného zhoršila natolik, že v posledních letech nesplnil už téměř nic. Tak v době od 1. 1. 1955 do 30. 9. 1955 na předpis 386 kg vepřového masa a 410 kg

hovězího masa nedodal nic, na 3.075 l mléka dodal pouze 127 l, a na 1.951 kusů vajec dodal jen 87 kusů. V téže době nedodal vůbec žádné seno ani zrniny. Na nedodávky z roku 1953 a 1954, které byly okresním plnomocníkem ministerstva výkupu převedeny podle platných předpisů na rok 1955, nedodal rovněž vůbec nic. Kromě toho místo 7 kusů hovězího dobytka choval pouze 5 kusů a ani u vepřového dobytka neměl plánovaný stav.

Lidový soud uznal obviněného vinným trestným činem sabotáže podle § 85 odst. 1 písm. a) tr. zák.

Z odůvodnění:

K naplnění subjektivní stránky trestného činu sabotáže vyžaduje zákon úmysl mařit plnění jednotného hospodářského plánu. Pro posouzení úmyslu obviněného je v první řadě nutno zabývat se otázkou třídního charakteru obviněného v tom směru, zda ho lze považovat za kulaka, t. j. za třídního nepřítele, či za středního rolníka, když pochází z rodiny drobného rolníka a dělníka. Tato skutečnost sama o sobě nemůže být rozhodující pro určení třídního charakteru obviněného. Je všeobecně známo, že za podmínek kapitalismu se mohli zcela ojediněle stát i příslušníci dělnických rodin kapitalistickými živly. Ani skutečnost, že obviněný v poslední době nikoho již nevykořisťoval, není pro posouzení dané otázky rozhodné. Je samozřejmé, že naše zřízení nedovolující vykořisťování, znemožnilo je i obviněnému. Konečně rovněž není pro posouzení, zda obviněný je kulak či nikoliv, rozhodující jen výměra jeho půdy. Při posouzení této otázky nutno vyjít z ekonomického základu a přihlížet při tom k vlivu obviněného ve vesnici a k jeho postoji k lidově demokratickému státnímu zřízení. Bylo již uvedeno, že obviněný vyšel z drobných poměrů, avšak postupem doby přikupoval pozemky a nakonec vedle devítihektarového hospodářství vlastnil také prosperující obchod, což mu umožňovalo ovládat značnou měrou vesnici. Jak bylo také zjištěno, zaměstnával na svém hospodářství skoro trvale pracovní síly, a sice čeledíny. Pracovala jich u něho celá řada. Při tom obviněný je vykořisťoval charakteristickým způsobem. Třebaže tito vedli prakticky celé jeho hospodářství, platil jim obviněný velmi nepravidelně. Tak na př. jednomu zaměstnanci (slyšenému jako svědek) neposkytoval ani byt a platil mu měsíčně 100 až 120 Kčs. Při tom strava, kterou mu poskytoval, byla nedostatečná, neboť ho někdy obviněný odbyl místo oběda kouskem salámu, zavináčem a pod. Zároveň ho nutil, aby mzdu vybíral ve zboží z jeho obchodu. Tohoto zaměstnance ani nepojistil, takže při úrazu, který utrpěl, musel se teprve domáhat svých nároků vůči obviněnému. Podobným způsobem postupoval obviněný i proti jiným svým zaměstnancům, které zaměstnával buď v obchodě nebo při stavbě svého domu. Obviněný tím, že nabízel místo mzdy zboží ze svého obchodu, prakticky docíloval dvojího zisku. Jednak měl totiž lacinou pracovní sílu a jednak dosahoval zvýšení obrátu ve svém obchodě. Je to typická forma vykořisťování, proti níž se nemohli pracující v dobách nezaměstnanosti za první republiky účinně bránit. Tím méně se pak mohli bránit proti obviněnému, který v obci dlouhá léta zastával funkci prvního radního a často, jak sám uvedl, když byl starosta málo agilní, ho zastupoval. Obviněný tak při veškerém svém podnikání sledoval toliko zisk. O tom svědčí nejen zmíněné vykořisťování, ale i ta skutečnost, že se ve svém hospodářství specialisoval na užitkový dobytek, který pak umisťoval na aukčních trzích a tento mu přinášel značný zdroj příjmů. Rovněž značný zdroj příjmů mu přinášela jeho dvouměřicová vinice. Konečně, zhodnotí-li se uvedené skutečnosti zároveň se zcela záporným postojem obviněného k dnešnímu zřízení, je jeho charakter úplně jasně dokreslen. Charakteristické a pro kulaka typické je, že ještě po osvobození v roce 1945 jeho hospodářství dobře prosperovalo a teprve po roce 1948, kdy byl zbaven vykořisťovatelských možností, počalo jeho hospodářství rychle upadat. Nelze také přehlížet, že obviněný při každé příležitosti zesměšňoval veřejné činitele, dělal si posměch z těch, kdo se snažili řádně plnit svoje dodávkové povinnosti, obcházel nařízení národního výboru a jiných orgánů, na veřejných schůzích vyzýval nepřímou a rafinovaně k neplnění dodávek a sám je v první řadě neplnil. Ač na jedné straně vychvaloval své schopnosti a kritisoval funkcionáře, že zemědělství nerozumí, přivedl za krátkou dobu své kdysi vzorné hospodářství do takového stavu, že na šesti měřících polí při letošní velmi dobré úrodě sklídl jen 9 q pšenice, že ve stáji místo plánovaného stavu 7 kusů hovězího dobytka měl

5 kusů, a to ještě brakových. Obviněný svým postojem a chováním na vesnici narušoval svazek mezi pracujícími rolníky a dělníky. Rolníci v obci poukazovali na to, že oni také nebudou plnit dodávky, když obviněný sám vůbec nic neplní, nic se s ním neděje a nikdo proti němu nezakročuje. Shrnou-li se všechny uvedené skutečnosti, není pochyby o tom, že obviněný je typickým kulakem, jehož jediným cílem bylo narušovat naše hospodářství, ukazoval a dával příklad, jak je nutno proti našemu zřízení postupovat a narušovat tak naši cestu k socialismu. Používal všech forem vykořisťování, které se mu naskytly, takže o jeho třídním charakteru nemůže být pochyb.

Úmysl obviněného mařit a ztěžovat plnění jednotného hospodářského plánu vyplývá ze shora zjištěných okolností naprosto jasně. Obviněný ostatně otevřeně prohlašoval, že nebude dodávky plnit a vůči pracovníku ministerstva výkupu se vyjádřil, že jmenovaný nesil a nesklízel a proto nic nedostane. Jeho úmysl je jasný i z toho, že o plnění dodávek se vůbec nestaral, naopak selata a prasnice prodával jiným zemědělcům, a to mnohdy proti výslovnému zákazu MNV, že zanedbával svá pole tak, že neposkytovala ani minimální úrodu a všemožně se snažil ukazovat, že v dnešním státním zřízení hospodařit nelze. Je tedy úmysl obviněného, a to dokonce jeho přímý úmysl, zcela jasný. Tím je naplněna i subjektivní stránka trestného činu sabotáže podle § 85 odst. 1 písm. a) tr. zák.

K obhajobě obviněného, že zemědělské produkty nemohl plnit, protože má nejhorší půdu na vsi, že měl špatný dobytek, nedostatek krmiva a nedostatek finančních prostředků, stačí poukázat na zjištěné okolnosti, že obviněný mající pozemky (až na jednu pastvinu, která je v 7. bonitní třídě) vesměs v 5. a 6. třídě, neměl pozemky o nic horší, než ostatní zemědělci, kteří řádně plnili dodávky. Ostatně objektivní podmínky hospodaření na usedlosti obviněného se po roce 1949 u srovnání s předcházející dobou nijak nezměnily, před tím však obviněný vykazoval nejlepší výsledky hospodaření a teprve od roku 1949, po definitivním vítězství dělnické třídy nad reakcí a jejími pokusy o obnovení kapitalismu, obviněný plnění dodávek sabotoval.

(Krajský soud v Uherském Hradišti svým rozhodnutím z 8. prosince 1955, 3 To 210/55, zamítl odvolání obviněného v podstatě z těchže důvodů, jaké uvedl lidový soud.)